

NEUVOJA JA TOSIASIOITA ANTIBIOOTEISTA JA INFEKTIOISTA

Sinulle, jolla on kurkku kipeänä

Useimmat infektiot nielussa paranevat itsestään viikon sisällä huolimatta siitä, onko niiden aiheuttaja virus vai bakteeri. Jos sinulla on kurkkukipua ja samanaikaisesti nuhaa, käheyttä tai yskää ja joskus kuumetta, on näiden oireiden takana mitä todennäköisimmin vilustumisvirus. Silloin pitää antaa infektion parantua itsestään, koska penisilliini ei tehoa viruksiin. Joskus kurkkukipu voi kestää muutaman viikon.

Jos sinulla on vain kurkkukipua ja kuumetta, eikä nuhaa, käheyttä tai yskää, toisin sanoen risatulehdus, infektion aiheuttavat joskus bakteerit, erityisesti streptokokit. Lievässä risatulehduksessa ei antibiooteista ole hyötyä. Kohtalaisessa tai vaikeassa, streptokokkien aiheuttamassa risatulehduksessa suositellaan antibiootteja. Vaikeassa risatulehduksessa antibiootit voivat lyhentää vaivan kestoa pari kolme päivää.

Voiko lääkäri ottaa kokeen nähdäkseen, voiko sinulle olla hyötyä penisilliinistä?

Jos sinulla on kurkkukipua, muttei yskää, käheyttä eikä nuhaa, vaan kuumetta (enemmän kuin 38,5 astetta), turvonnut imusolmukkeet kaulalla tai valkoisia peitteitä nielurisioissa, on infektio noin joka toisessa tällaisessa tapauksessa streptokokkien aiheuttama. Koska silmin ei voi havaita mitkä tulehdukset ovat streptokokkien aiheuttamia, lääkäri voi ottaa pikanäytteen nielusta nähdäkseen, voiko penisilliinistä olla hyötyä. Verikokeista on lääkärille erittäin harvoin mitään hyötyä.

On tavallista, että lapset, erityisesti esikouluiässä, ovat streptokokkien kantajia eli heillä on bakteeri nielussaan. Lääkäri ei sen tähden ota pikanäytteitä lapsilta, jos heillä ei ole selviä risatulehduksen merkkejä. Pelkästään kantajuutta ei pidä hoitaa antibiooteilla. Entisaikaan streptokokkien aiheuttama risatulehdus saattoi aiheuttaa reumaattista kuumetta ja munuaistulehdusta, mutta nykyään nämä jälkiseuraukset ovat Ruotsissa äärimmäisen harvinaisia. Sen tähden ei enää tarvitse hoitaa kaikkia niitä, joilla on streptokokkeja nielussaan.

Antibioottihoito

Jos antibioottien arvioidaan olevan hyödyksi, annetaan ensisijassa penisilliiniä, koska se tehoaa erittäin hyvin streptokokkeihin. Kahdesta kolmeen päivään kestäväntä antibioottihoidon jälkeen et enää tartuta muita.

Ei ole hyvä ottaa antibiootteja tarpeettomasti, koska silloin kantamamme hyödylliset bakteerit hävitetään. Antibiootit voivat aiheuttaa sivuvaikutuksia, kuten ripulia ja ihottumaa. Antibioottien liikkakäyttö johtaa myös siihen, että bakteereista tulee vastustuskykyisiä (resistenttejä), jolloin antibiootit eivät enää tehoa silloin kun niitä todella tarvitaan vakavissa bakteeri-infektioissa.

Hyviä neuvoja

- Juoma ja kurkkutabletit voivat lievittää.
- Kipua lievittäviä lääkkeitä voi ottaa tarvittaessa, esim. parasetamolia tai ibuprofeenia.
- Pese kädet usein tartunnan välttämiseksi.

Huomioitavaa

Ota uudelleen yhteyttä lääkäriin, jos olosi huononee tai ei ole tullut paremmaksi kolmen, neljän päivän sisällä. Ota yhteyttä myös silloin, jos sinun on vaikea avata suusi ammolleen tai sinulla on nielemisvaikeuksia. Olet esimerkiksi voinut saada kurkkupaiseen eli märkäpesäkkeen nielurisoihin.